

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 596
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 9 februari 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Bufferbekkens - Beheer

In Vlaanderen werden en worden wachtbekkens aangelegd met als doel water te bufferen bij overvloedige regen om overstromingen en aanverwante calamiteiten te vermijden. Daarnaast zorgen waterbuffers er ook voor dat er meer water in de grond infiltreert en dat het grondwater wordt aangevuld, wat in de toekomst steeds belangrijker zal worden. Bufferbekkens kunnen trouwens ook een ecologische meerwaarde bieden, mits het juiste beleid.

Dat de bufferbekkens op zich er niet in slagen alle vormen van wateroverlast te vermijden, werd recentelijk nogmaals duidelijk toen heel wat straten en wijken problemen ondervonden door overstromingen van beken waarlangs bufferbekkens in gebruik zijn, of beter gezegd, zouden moeten zijn (geweest). Het was eveneens opvallend dat sommige bufferbekkens niet of laattijdig werden gevuld. De overstromingen in Erpe-Mere zijn daar een goed voorbeeld van.

1. Wie is de hoofdverantwoordelijke/eindverantwoordelijke voor het algemene beheer van de bekkens?
2. Wanneer wordt beslist of men een wachtbekken laat vollopen?
 - a) Wie beslist daarover?
 - b) Wordt daarvoor overleg gepleegd tussen de VMM (Vlaamse Milieumaatschappij), lokale besturen, het provinciale niveau en eventuele andere actoren? Zo ja, met welke en wie neemt de leidende rol op zich?
 - c) Zijn er beleidsniveaus of middenveldorganisaties die daarbij een louter adviserende rol hebben? Zo ja, welke?
3.
 - a) Wat betreft het ecologisch beheer van de bekkens: vindt er overleg plaats tussen de VMM, lokale besturen, het provinciale niveau en eventuele andere actoren? Zo ja, met welke en wie neemt hier de leidende rol op zich?
 - b) Zijn er beleidsniveaus of middenveldorganisaties die daarbij een louter adviserende rol hebben? Zo ja, welke?
4. De minister heeft in haar zogenaamde 'Blue Deal' aangekondigd meer middelen vrij te maken voor de aanleg van waterbuffers.

- a) Hoeveel zal er specifiek voor de aanleg van waterbuffers worden vrijgemaakt in het kader van de 'Blue Deal'?
- b) Wat werd ondertussen al gedaan om de aanleg van waterbuffers te realiseren?
- c) Werd in kaart gebracht welke gebieden geschikt zouden zijn om bijkomende (grootschalige) waterbuffers aan te leggen? Indien ja, om welke gebieden gaat het en zijn daarvoor onteigeningen noodzakelijk? Indien niet, waarom niet en mogen we dat in de nabije toekomst nog verwachten?

ANTWOORD

op vraag nr. 596 van 9 februari 2021

van **CARMEN RYHEUL**

1. De bevoegde waterbeheerder is verantwoordelijk voor het beheer van de wachtbekkens.
De aanleg en het efficiënte beheer van de wachtbekkens is uiteraard slechts één van de maatregelen om het overstromingsrisico in te perken. Naast de aanleg van wachtbekkens zijn meerdere maatregelen nodig om het overstromingsrisico in te perken. Een integrale aanpak (de zogenaamde meerlaagse waterveiligheid) is nodig waarbij zowel preventie (bv. watertoets), protectie (bv. wachtbekkens, beschermingsdijken) als paraatheid (bv. crisismaatregelen zoals de inzet van zandzakjes wanneer nodig) worden ingezet.
2.
 - a) Voor alle wachtbekkens van de VMM werd een automatische sturing uitgewerkt. De sturing van de wachtbekkens wordt afgestemd op de meest efficiënte vulling ervan in functie van de beperking van het overstromingsrisico. Een te vroege vulling is niet gewenst, want dit zorgt ervoor dat de wachtbekkens al vol zijn wanneer de hoogste afvoerpiek bereikt wordt. Een te late vulling is natuurlijk ook niet gewenst. De vooraf ingestelde automatische sturing wordt tijdens een hoogwaterevent continu nauw opgevolgd en bijgesteld wanneer nodig. Concreet werden in de voorbije hoogwaterperiode de wachtbekkens van de Molenbeek, het gebied waar u naar verwijst, tussen de 60 en 80% gevuld. De wachtbekkens waren bijgevolg zeer belangrijk in de beperking van overstromingsschade gedurende de voorbije hoogwaterperiode.
 - b) Wanneer dit aangewezen is overlegt VMM met de betrokken gemeentes en andere actoren (landbouworganisaties, natuurverenigingen, ...). Tijdens crisissituaties is er natuurlijk overleg met de betrokken crisisdiensten.
 - c) Neen.
3.
 - a) De verantwoordelijkheid van het ecologisch beheer van de wachtbekkens is sterk afhankelijk van de eigendomssituatie. De VMM is veelal geen eigenaar van het volledige bekken. Wanneer dit wel het geval is, overlegt de VMM, rekening houdende met onder meer de ruimtelijke bestemming van de gronden, met de gemeente en andere lokale actoren. De VMM opteert ervoor om maximaal samenwerkingsovereenkomsten af te sluiten voor het beheer van de gronden met de gemeente, het Agentschap voor Natuur en Bos, een lokale terreinbeherende vereniging, landbouwers, ...
 - b) Het is duidelijk dat de eigenaar van de gronden de eindverantwoordelijke is. De VMM streeft maximaal naar een gedragen aanpak in overleg met de verschillende lokale actoren.
4.
 - a) Voor infrastructuurwerken aan waterlopen is in de Blue Deal 30 miljoen € voorzien. De voorstellen worden hiervoor momenteel geconcretiseerd. Ook via verschillende projectoproepen (Natte Natuur, Water-land-schap) kunnen voorstellen ingediend worden die inzetten op ruimte voor water. Zoals in het antwoord op deelvraag 1 aangegeven zetten we daarbij in op slimme sturingen, teneinde een optimaal effect inzake het voorkomen van wateroverlast te bekomen.

- b) De VMM heeft altijd sterk geïnvesteerd in de realisatie van wachtbekkens. In totaal beheert de VMM momenteel 51 wachtbekkens met een totale capaciteit van 27 miljoen m³ water.
- c) Nieuwe wachtbekkens zijn in voorbereiding in het stroomgebied van de Marke, De Bosbeek, de Vliet-Grote Molenbeek, de Zenne en de Voer.